

Streszczenie

Tematem rozprawy jest rekonstrukcja językowo-kulturowego obrazu jedzenia utrwalonego w polskich blogach kulinarnych. Materiał językowy wyekscerpowany z 428 polskich blogów kulinarnych pochodzi z lat 2018–2024. Za podstawę metodologiczną przyjęto etnolingwistyczną koncepcję językowego obrazu świata, który jest zawartą w języku interpretacją rzeczywistości, jego bazą materiałową jest słownictwo, gramatyka, frazeologia, onomazjologia, a także wspólna dla nadawcy i odbiorcy wiedza o świecie i towarzyszące jej przekonania. Przyjęcie tych założeń umożliwiło zrekonstruowanie językowo-kulturowego obrazu jedzenia dzieciństwa, kulinarnego konceptu „małych ojczyzn” i kulinarnych rzeczywistych i wyobrażonych podróży.

Rozprawa składa się z czterech rozdziałów, wstępu, zakończenia, bibliografii oraz spisu analizowanych blogów. Rozdział I ma charakter teoretyczny, pokazuje jedzenie z perspektywy antropologii, socjologii, kulturoznawstwa i medioznawstwa. W rozdziale II blogi kulinarne zostały ujęte jako tekst kultury: są nośnikami szerszych treści, przejmują funkcje przypisane innym gatunkom: opiniotwórczą, estetyczną, popularyzatorską, naukową. Z wpisów zamieszczanych na blogach można wydobyć informacje o kulinarnych tradycjach, rytuałach, wierzeniach, wartościach itd. Rozdział III, analityczny, poświęcony jest dyskursowi kulinarnemu w strukturze blogu, który jest warunkowany strukturą blogowej strony. Jej poszczególne części informują o nadawcy blogu i jego medialnej kreacji, o odbiorcy i o relacji między nimi. Nośnikami znaczeń są także nazwy blogów tworzone przez nadawcę. W rozdziale IV została omówiona koncepcja językowego obrazu świata, będąca metodologiczną podstawą rekonstrukcji językowego obrazu trzech kulturowych konceptów: dzieciństwa – z jego zapachami, smakami i niesmakami, „małej ojczyzny” – ukrytej w typowym „ślonskim łobiodzie” oraz realnych, wyobrażonych i zapamiętanych podróży – przywołujących „swoje” i „obce” smaki świata.

Rozprawa kończy się podsumowaniem rozważań, prognozą możliwości badawczych, jakie daje kulinarna blogosfera, oraz wykazem bibliografii i adresów blogów, które posłużyły do szczegółowych analiz.

Abstract

The topic of the dissertation is the representation of food in culinary blogs. The primary goal of the work is to reconstruct the linguistic and cultural image of food as preserved in Polish culinary blogs. The linguistic material forming the basis of the research was collected between 2018 and 2024, and it was excerpted from 435 Polish culinary blogs. The methodological foundation is based on the ethnolinguistic concept of the linguistic worldview, which is an interpretation of reality expressed in language and can be captured in judgments about the world. The material foundation of the linguistic worldview includes vocabulary, grammar, phraseology, onomasiology, as well as the shared knowledge of the world between the sender and the receiver and the accompanying beliefs. Based on these assumptions, I was able to reconstruct the linguistic and cultural image of childhood food, the culinary concept of “little homelands,” and culinary real and imagined journeys.

The dissertation consists of four chapters, an introduction, a conclusion, a bibliography, and a list of analyzed blogs. Chapter I is theoretical and presents food from the perspective of other disciplines: anthropology, sociology, cultural studies, and media studies. In Chapter II, culinary blogs are treated as cultural texts, as they carry broader content and take on functions attributed to other genres: opinion-forming, aesthetic, popularizing, and scientific. The entries posted on blogs can reveal hidden meanings, information about traditions, rituals, beliefs, values, and so on. Chapter III, which is analytical, is dedicated to culinary discourse within the structure of the blog, which is influenced by the blog’s layout. Its individual parts reveal much about the blog’s author and their media persona, the audience, and the relationship between them. The names of blogs created by the author also carry significant meanings. Chapter IV discusses the concept of the linguistic worldview, which serves as the methodological basis for the reconstruction of the linguistic image of three cultural concepts: childhood—with its smells, tastes, and distastes, the “little homeland”—hidden in a typical “Silesian lunch,” and real, imagined, and remembered journeys—evoking familiar and foreign flavors of the world.

The dissertation concludes with a summary of these considerations, a forecast of the research opportunities that the culinary blogosphere offers, and a list of the bibliography and blog addresses that were used for detailed analysis.